

handlingen af Lovforslaget om Nedsættelse af en Kommission til Afhjælpning af Bolignøden, at en Vekselvirkning gør sig gældende imellem Spørgsmaalet om Bolignøden, der hersker i København og paa Frederiksberg, hele Stor-København og rundt om i de større Byer — og man kan jo næsten sige rundt om i hele Landet —, en Vekselvirkning gør sig gældende mellem denne Bolignød og den urimelige Opskrining af Lejen, som i mange Tilfælde har fundet Sted og fremdeles vil finde Sted, hvis der ikke skaffes Lejerne effektiv Beskyttelse mod Udbytningen. Det er godt og rigtigt, at man hurtigst muligt stræber, som jeg sagde, at tilstoppe Kilden til de urimelige Stigninger i Huslejen. Men det vil ikke kunne ske straks. Den Vinter, der staar for, og den April Flyttedag, der kommer til næste Aar, vil blive i allerhøjeste Grad uhyggelig. Vi fik en Forsmag derpaa i den Oktober Flyttedag, der lige er passeret.

Hensigten med Loven om Fastsættelse af Husleje var jo at tilvejebringe en effektiv Beskyttelse for Lejerne, at skabe en Ordning, hvorefter Husejerne, der ikke var kræsne i Valget af Midlerne, forhindrede fra en ublü Udnyttelse af den herskende Nødstilstand. Og at der var Bolignød for Folk allerede den Gang, i alt Fald paa Frederiksberg og i København, kunde der, da Rigsdagsforhandlingerne om Regeringsforslaget fandt Sted, ikke være delte Meninger om. Ude paa Frederiksberg fremtraadte vel Tilstanden i det grelleste Lys. I Fjor var Forholdet det, at af 26,000 Lejligheder var der 14 ledige, og af disse 14 ledige Lejligheder var de fleste, og ikke alle, ubeboelige; det vil altsaa praktisk talt sige, at der var ingen ledige Lejligheder derude. Omtrent lige saa galt stillede og stiller Forholdene sig inde i København. Det siger sig selv, at Lejerne under saadanne Omstændigheder ikke havde andet Valg end at finde sig i snart sagt en hvilken som helst Forhøjelse af Lejen, hvis de ikke vilde risikere at blive husvilde. Og det er den Frygt for Opsigelse, som har grasseret, eller som har gjort sig gældende alle Vegne, der har bevirket, at Lejen har kunnet sættes i Vejret med omtrent et hvilket som helst Beløb; Folk var taknemmelige over, at de blot kunde faa Lov til at blive boende, fordi de ikke vidste, hvor de skulde flytte hen, og nærede meget begrundet Frygt for, at de overhovedet ikke vilde kunde finde nogen Lejlighed. Hvor begrundet denne Frygt har været, har Antallet af

de husvilde, der meldte sig før, paa og nu efter Flyttedagen, med tilstrækkelig Tydelighed vist. Det var Flyttedagskalamiteter, der paa den uhyggeligste Maade illustrerer, hvor haard Bolignøden er ikke blot paa Frederiksberg og i hele Stor-København, men overalt i Landet i de større og for den Sags Skyld nok ogsaa i de mindre Byer.

Der var derfor den stærkeste Trang til en Lov, der paa tilbørlig Maade og i fornødent Omfang ydede Lejerne et virkeligt Værn uden paa den anden Side at træde Husejernes berettigede Interesser for nær. Men i den Skikkelse, som Lovforslaget til Slutning fik, og hvori det den 9. Juni ophøjedes til Lov, har det aldeles ikke vist sig svarende til Formaalet. Huslejenævnene, der har at anstille Undersøgelser og at behandle de Sager, der forelægges for dem, kan tale med derom. De Erfaringer, som man specielt paa Frederiksberg, hvor jeg har haft Lejlighed til at faa nærmere Kundskab om Forholdene, har høstet, giver det klareste og stærkeste Vidnesbyrd om, hvor haardt Loven trænger til Revision. Og et maaske næsten endnu stærkere Vidnesbyrd derom har man i, at Frederiksberg Kommunalbestyrelse i Gaar Aftes enstemmigt vedtog at indgaa til Regering og Rigsdag med Forslag om Ændring af de uheldigste Punkter i Loven, naar og for saa vidt den optages til Revision. Jeg kan ikke tænke mig andet, end at denne Henvendelse vil finde villigt Øre hos alle Partier, ogsaa hos det konservative Folkeparti baade her og i Landstinget. Paa Frederiksberg er det jo desværre ikke Socialdemokraterne og de Radikale, der har Magten. Frederiksberg Kommunalbestyrelse huser et Højreflertal, og jeg tør vist sige, at dette Flertal bestaar af de mest uforfalskede og mest renlivede Højremænd og Højrekvinder, der overhovedet findes i dette Land. Nu vilde jeg ganske vist udtrykke mig meget ukorrekt, hvis jeg sagde, at Planen om denne Henvendelse til Regering og Rigsdag fra første Færd modtoges med afgjort Velvillie af Højreflertallet. Lige det modsatte var Tilfældet. Under Sagens første Behandling afviste Flertallet bestemt enhver Tanke herom, men det gik dog med til, at der blev nedsat et Udvalg til Drøftelse af Sagen. Og da først Udvalget var blevet nedsat og var kommet i Gang med Undersøgelser af Forholdene og havde faaet at vide, hvilke Resultater Huslejenævnene var kommet til, ophørte Modstanden fra Højres Side, saa